

Raadsinformatiebericht

Collegevergadering: 4 maart 2025

Zaaknummer : 1300074
Team : IASZ
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Raadsinformatiebericht:

☒ Ter informatie/update	☐ Toezeggingen/actielijst commissie of raad
☐ Beantwoording schriftelijke vragen	☐ Overige

Inleiding

Spaarne Werkt biedt een veilige werkomgeving voor een kwetsbare groep inwoners die niet zonder begeleiding de stap naar betaald werk kan maken. Het is belangrijk om de continuïteit daarvan te borgen. Eind 2023 heeft het bestuur de koers gezet naar een gezonde, moderne en slanke organisatie, waarbij zoveel mogelijk mensen naar een betaalde baan bij een reguliere werkgever worden begeleid. Voor de meest kwetsbare groep die het (nog) niet lukt om bij een reguliere werkgever aan de slag te gaan, blijft een sterke basisinfrastructuur staan die altijd als een vangnet en veilige haven fungeert.

De gekozen koers betekent dat werksoorten worden afgebouwd. Wat daarvan de financiële en personele consequenties zijn voor 2025-2028 is zichtbaar gemaakt in het onderliggend transitieplan. Het plan laat zien dat ondanks de maatregelen en een besparing van ongeveer 2 miljoen, het tekort voor Spaarne Werkt in 2028 oploopt tot ongeveer € 1,69 miljoen euro. Met name het tekort op beschut werk en de hoge kosten voor huisvesting drukken op het resultaat. Daarnaast vormt de werksoort Kleding en Kringloop een risico door de sterke afhankelijkheid van voldoende medewerkers uit de doelgroepen. Ondanks alle inspanningen en besparingen is er dus nog een tekort en dat is reden om nog verder te kijken. Het bestuur heeft met de directie van Spaarne Werkt daarom afgesproken om voor de zomer 2025 een businesscase huisvesting en Kleding en Kringloop op te leveren.

Raadsleden worden uitgenodigd voor een gezamenlijke raadsbijeenkomst voor de vier deelnemende gemeenten op 19 maart 2025, waarbij ruimte is voor nadere toelichting en vragen.

1. Aanleiding

Het bestuur van Spaarne Werkt heeft eind 2023 – op basis van een extern onderzoek – de koers ingezet naar een duurzame toekomst voor Spaarne Werkt. Dat was nodig omdat met de komst van de Participatiewet (2015) de instroom vanuit de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is gestopt en de instroom vanuit de nieuwe doelgroep beschut werk veel lager is. De huidige infrastructuur staat daarom steeds minder in verhouding tot het aantal mensen uit de doelgroep en dat zet de bedrijfsvoering – net als bij het merendeel van de andere werkontwikkelbedrijven - flink onder druk. Het rijk heeft voor de komende jaren daarom geld vrijgemaakt voor de transitie van werkontwikkelbedrijven. Met de keuze voor een duidelijke koers loopt Spaarne Werkt wat dat betreft voorop.

De gekozen koers houdt in dat de organisatie wordt afgebouwd in lijn met de krimpende doelgroep, maar met ruimte voor terugval van en springplank voor de doelgroep. De raden van Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort zijn hierover 14 februari 2024 in een gezamenlijke raadsbijeenkomst geïnformeerd.

De afbouw gaat gefaseerd. De werksoorten Business Post, Parkeerbeheer en Fietsdepot zijn inmiddels gestopt.

Werksoort	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Business Post	Productie	Stopt	Stopt	Stopt	Stopt	Stopt
Parkeerbeheer	Productie	Stopt	Stopt	Stopt	Stopt	Stopt
Fietsdepot	Productie	Stopt	Stopt	Stopt	Stopt	Stopt
Groen	Productie	Afbouw	Afbouw	Afbouw	Afbouw	Afbouw
Schoonmaak	Productie	Afbouw	Afbouw	Afbouw	Afbouw	Afbouw
Techniek	Productie	Productie	Afbouw	Afbouw	Afbouw	Afbouw
Grafisch	Productie	Productie	Productie	Afbouw	Afbouw	Afbouw

Het bestuur heeft de directie gevraagd om een transitieplan waarin de financiële doorrekening van de afbouw van werksoorten inzichtelijk wordt gemaakt, zodat duidelijk wordt wat de financiële en personele consequenties zijn van gemaakte en te maken keuzes. Het onderliggende transitieplan is daarvan het resultaat.

2. Toelichting

Het transitieplan geeft inzicht in de personele en financiële consequenties van de afbouw van werksoorten voor de jaren 2025-2028. De financiering vanuit het rijk voor nieuw beschut werk is ontoereikend en het tekort op die doelgroep zal de komende jaren toenemen als gevolg van de instroom van medewerkers nieuw beschut werk. Het negatieve saldo op de verschillende doelgroepen kan (deels) gecompenseerd worden door een gunstig operationeel resultaat van de verschillende werksoorten. Het transitieplan laat echter zien dat het operationele resultaat in 2028 ten opzichte van 2024 afneemt. Dat betekent dat ondanks een kostenbesparing van bijna € 2 miljoen euro, het tekort de komende jaren oploopt tot € 1,69 miljoen in 2028.

Daarbij speelt een aantal factoren een rol:

1. De keuze voor het afbouwen van werksoorten is nu vooral gebaseerd op de passendheid en beschikbaarheid van de doelgroepen. Dat betekent dat soms rendabele werksoorten worden afgebouwd. Het is daarom noodzakelijk om bij de afbouw van werksoorten medewerkers zoveel als mogelijk te herplaatsen op werksoorten die (nog) niet worden afgestoten. Met name voor de werksoort Kleding en Kringloop (Snuffelmug) is het risico op dure inhuur groot wanneer er onvoldoende medewerkers uit doelgroepen beschikbaar zijn.
2. De kosten van de overhead drukken op het resultaat van de afzonderlijke werksoorten. Dat geldt met name voor de kosten voor de huisvesting.
3. De manier waarop het Jongerenprogramma van Spaarne Werkt nu wordt gefinancierd zorgt ervoor dat ondanks de samenwerking met partners in de regio de financiële risico's voor het grootste deel bij Spaarne Werkt terechtkomen. Ondanks eerdere maatregelen zal het Jongerenprogramma in de huidige vorm voor Spaarne Werkt niet rendabel worden en negatief blijven drukken op het totale operationele resultaat van Spaarne Werkt.

3. Besluit bestuur

Het bestuur van Spaarne Werkt heeft het transitieplan in de vergadering van 5 februari 2025 vastgesteld als zijnde het beeld van de personele en financiële consequenties van de plannen zoals die er nu liggen. Het plan laat zien dat ondanks alle inspanningen en besparingen er een tekort blijft. Het bestuur wil daarom verder kijken en heeft daarom met het bestuur van Spaarne Werkt afgesproken om voor de zomer te komen met een businesscase voor huisvesting en voor de Snuffelmug.

In het eerste kwartaal 2025 is daarnaast samen met de Gemeenschappelijke Regeling Vroegtijdige schoolverlaten een onderzoek gestart naar mogelijkheden om het financiële resultaat van het Jongerenprogramma voor Spaarne Werkt te verbeteren, bijvoorbeeld door een andere kostenverdeling.

Met het vaststellen van het transitieplan hebben gemeenten zich daarom niet automatisch gecommitteerd aan het aanvullen van de tekorten uit de meerjarenbegroting.

4. Vervolg

Op 19 maart 2025 wordt een gezamenlijke raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd waarbij een toelichting op het transitieplan wordt gegeven. De raadsinformatiebijeenkomst heeft het karakter van een technische sessie. De raad kan haar inbreng meegeven bij de behandeling van de begroting van Spaarne Werkt in de commissie Samenleving.